

něno, že družstvo může touto částkou volně naložiti ve svém závodě. Jde tedy o nepravdivou jistotu (kauci) a nikoliv o pouhou zápůjčku, ježto odevzdaná částka měla býti především zárukou za splnění povinností zaměstnancových ze služební smlouvy a za případné nároky zaměstnavatelovy na náhradu škody, a jen vedlejším ujednáním bylo zaměstnateli přenecháno i užívání jistiny. Ježto žalobcův služební poměr byl již skončen a žalovaným družstvem žádné náhradní nároky uplatňovány nebyly, je již z tohoto důvodu žalobní žádost opodstatněna.

Čís. 14646.

K otázce příslušnosti pracovních soudů. Podstatné znaky služebního poměru.

(Rozh. ze dne 25. října 1935, Rv I 1804/35.)

Podle přednesu žalobcova zavázala se žalovaná firma, že mu zaplatí $\frac{1}{2}\%$ provise z obchodů, jež uzavře se zákazníky, získanými prostřednictvím žalobcovým. Žalobou domáhá se nyní na žalované zaplacení této provise. Pracovní soud a odvolací soud ve věcech pracovních uznaly žalobní nárok důvodem po právu.

Nejvyšší soud zrušil oba rozsudky pro zmatečnost a žalobu odmítl.

Důvody :

Podle § 1 zák. čís. 131/31 sb. z. a n. jsou pracovní soudy výlučně příslušné rozhodovati o sporech z pracovního, služebního neb učebního poměru založeného soukromoprávní smlouvou, vniklých mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Podle § 2 a) jsou pracovní soudy v mezích ustanovení § 1 příslušné rozhodovati zejména ve sporech o mzdu, provisi a jiné služební požitky a odměny. Odůvodnění vládního návrhu (tisk senátu Nár. shrom. čís. 352 z roku 1930) uvádí k tomuto ustanovení, že co do pojmu »provise« nejde tu o zaopatřovací požitky horníků, nýbrž o platy zaměstnanců, zejména v obchodech (provisních agentů), a to bez rozdílu, zdali jde o osoby pracující výhradně pro jediného zaměstnavatele nebo pro několik zaměstnavatelů. Z toho plyne, že do příslušnosti pracovních soudů spadá nárok na provisi jen tehdy, jestliže nárok ten vyvěrá z poměru služebního (pracovního), že tedy ten, kdo se domáhá takového nároku, jest zaměstnancem žalovaného, tudíž nikoliv i v případech jiných, kde jde o samostatného podnikatele (obchodníka) (čís. 13156 sb. n. s.). Podstatným znakem poměru služebního jest, že předmětem smlouvy jsou služby (práce), t. j. určitá služební činnost, nikoli jen jejich výsledek, a že při konání služeb (prací) jest zaměstnanec povinen řídit se rozkazy zaměstnavatelovými, čímž vzniká poměr zaměstnancovy vázanosti a podřízenosti k zaměstnavatelovi, pokud jde o jeho činnost, vymezenou služební (pracovní) smlouvou. Těchto předpokladů v souzené věci není podle toho, co sám žalobce ve sporu přednesl a co ve sporu vyšlo najevo. Žalobce domáhá se zaplacení zažalo-

vané částky proto, že bylo ujednáno, že žalované firmě zprostředkuje placení schopné zákazníky, a že ho firma odmění $\frac{1}{2}\%$ ní provisi z obchodů, s těmito zákazníky uzavřených. Je tedy na bíledni, že žalované nešlo o to, by si zjednala služby žalobcovy, nýbrž, aby jeho prostřednictvím získala zákazníky, při čemž žalobce měl býti odměňován provisi podle skutečného výsledku, nikoli podle toho, zda a kolik vynaložil práce. Žalobci nebyly předepsány určité pracovní hodiny, nepřevzal na sebe žádné služební povinnosti, nebyl nikterak podřízen firmě. Žalobce nelze tudíž pokládati za zřízence (zaměstnance) žalované firmy a nejde v této věci o smlouvu služební. Spory právní povahy jako spor nynější náležejí příslušnosti řádných soudů, a ježto bylo rozhodnuto o věci, která nenáleží před soudy pracovní, jsou rozsudky nižších soudů a řízení jim předcházející zmatečné (§ 28 odst. 1 čís. 3 zák. čís. 131/31 sb. z. a n. a § 477 čís. 3 c. ř. s.).

Čís. 14647.

K výkladu § 46 náhr. zák.

Do rozhodnutí státního pozemkového úřadu o přejímací ceně lze si podle § 46 náhr. zák. stěžovati pouze proto, že byly porušeny předpisy vlád. nař. ze dne 7. srpna 1922 čís. 222 a ze dne 21. září 1922 čís. 296 Sb. z. a n., nebo předpisy §§ 42 až 45 náhr. zák.

(Rozh. ze dne 25. října 1935, R II 667/34.)

Poněvadž mezi majitelem velkého pozemkového majetku a státním pozemkovým úřadem nedošlo k dohodě o přidělové ceně pozemků, jež byl vlastník pozemků po dohodě st. pozemkového úřadu povinen odprodati, určil cenu tu státní pozemkový úřad sám (§ 46 zák. čís. 220/22 sb. z. a n.). **P r v ý s o u d** ke stížnosti vlastníka půdy zrušil rozhodnutí státního pozemkového úřadu o přejímací ceně. **R e k u r s n í s o u d**, vyhověv rekursu státního pozemkového úřadu, zamítl stížnost vlastníkovu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y :

Dovolací rekurenti vytýkají, že rozhodnutí Státního pozemkového úřadu o přejímací ceně ze dne 23. ledna 1933 č. j. 5656/33-II/4 nemělo býti podle § 44 náhr. zák. vůbec soudem doručováno, poněvadž mezi nimi a Státním pozemkovým úřadem byla sjednána generální dohoda o převzetí a konečném vyřešení pozemkové reformy na souboru velkého majetku pozemkového ze dne 6. března 1930, podle níž vlastník velko-statku Ú.-N. Z. prodá do tří měsíců po vyzvání Státního pozemkového úřadu nemovitosti, o něž jde, osobám, které mu Státní pozemkový úřad označí, za cenu přidělovou, a že proto řádný soud ve smyslu § 46 náhr. zák. jest v tomto případě nepřislušný a celé řízení předčasné a zmatečné. Výtka tato není oprávněna, ježto soud nemůže zkoumati a rozhodovati o tom, zda Státní pozemkový úřad byl oprávněn určit přejímací